

Betænkning afgivet af Kirkeudvalget den 22. februar 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi (Finansiering af nye præstestillinger, forenkling og bedre styring af fællesfonden m.v.) [af kirkeministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Kirkeministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 16. november 2005 og var til 1. behandling den 30. november 2005. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kirkeudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og kirkeministeren sendte den 1. juli 2005 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag27 (folk etingsåret 2004-05, 2. samling). Den 17. november 2005 sendte kirkeministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget. Den 28. november 2005 sendte kirkeministeren et notat til udvalget om de økonomiske konsekvenser af lovforslaget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra Landsforeningen af Menighedsråd og Præsteforeningen.

Deputationer

Endvidere har Landsforeningen af Menighedsråd og Præsteforeningen mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 8 spørgsmål til kirkeministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret. Nogle af udvalgets spørgsmål og kirkeministerens svar herpå er optrykt som bilag 2 til betænkningen.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et flertal i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Flertallet er enigt i ministerens beslutning om at lade lovforslagets bestemmelser om lokal finansiering af præstestillinger afvente den debat, der i øjeblikket finder sted om folkekirkens struktur, og stemmer derfor for ministerens ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL) vil stemme hverken for eller imod lovforslaget ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme hverken for eller imod de stillede ændringsforslag.

Siumut, Tjóðveldisflokkurinn, Fólkaflokkurinn og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *kirkeministeren*, tiltrådt af et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL):

Til titlen

1) Undertitlen affattes således:

»(Forenkling og bedre styring af fællesfonden m.v.)«.

[Præcisering af lovforslagets undertitel. Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

Til § 1

2) *Nr. 1* udgår.

[Udeladelse af regel om mulighed for lokal finansiering af præstestillinger]

Til § 2

3) *Stk. 5* udgår.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslag nr. 2 udgår bestemmelsen om lokal finansiering af præstestillinger. På den baggrund ændres lovforslagets undertitel.

Til nr. 2

Arbejdsgruppen om ændring af den kirkelige struktur har med offentliggørelse af debatoplægget »Opgavefordeling: Sogn, provsti, stift« den 3. januar 2006 igangsat en debat om opgavefordelingen

mellem sogn, provsti og stift. Med dette debatoplæg lægges der op til en diskussion om, hvorvidt der skal ske ændringer i den nuværende fordeling af opgaver.

Da forslaget om lokal finansiering af præstestillinger har en sammenhæng med denne debat, bør denne ændring af lov om folkekirkens økonomi ikke gennemføres på nuværende tidspunkt.

På denne baggrund foreslås det, at lovforslagets § 1, nr. 1, udgår af lovforslaget.

Til nr. 3

I lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse er indsat en revisionsbestemmelse således, at ordningen med lokal finansiering af præstestillinger skal evalueres i folketingssamlingen 2012/2013.

Forslaget om lokal finansiering af præstestillinger foreslås at udgå af lovforslaget, jf. ændringsforslag nr. 2, og på den baggrund foreslås det, at revisionsbestemmelsen også udgår.

Britta Schall Holberg (V) Birthe Rønn Hornbech (V) fmd. Flemming Damgaard Larsen (V)

Lars Christian Lilleholt (V) Søren Pind (V) Jesper Langballe (DF) Søren Krarup (DF)

Charlotte Dyremose (KF) Per Ørum Jørgensen (KF) Karen J. Klint (S) nfmd. Hüseyin Arac (S)

Mogens Jensen (S) Bjarne Laustsen (S) Arne Toft (S) Bente Dahl (RV) Anne Baastrup (SF)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 74**Bilagsnr. Titel**

- 1 Notat om økonomiske konsekvenser vedr. udkast til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi, herunder høringsliste
- 2 Høringsnotat og hørings svar, fra kirkeministeren
- 3 Datasammenskrivning af nuværende lov om folkekirkens økonomi og kirkeministerens forslag til lov om ændring af folkekirkens økonomi
- 4 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 5 Henvendelse af 29/11-05 fra Præsteforeningen om anmodning om foretræde
- 6 Henvendelse af 13/12-05 fra Landsforeningen af Menighedsråd
- 7 Materiale modtaget i forbindelse med Landsforeningen af Menighedsråds foretræde for udvalget 11/1-06
- 8 1. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 74**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm. om kommentar til henvendelsen af 12/12-05 fra Landsforeningen af Menighedsråd, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om kommentar til materiale modtaget i forbindelse med Landsforeningen af Menighedsråds foretræde 11/1-06, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om, hvilke dispensationer der er givet i alt til ansættelse af præster, der ikke opfylder de sædvanlige vilkår, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm., om præstestillinger finansieres ad anden vej uden dispensation, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm. om baggrunden for, at der blev indført præstestillinger på overenskomstmæssige vilkår, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om, hvor mange præster der er ansat som sognemedhjælpere, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om evaluering af bestemmelsen i forslagets § 1, nr. 1, om lokal finansiering af præsteløn, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om deling af lovforslaget, så alene lovforslagets økonomidel færdiggøres i indeværende samling, til kirkeministeren, og ministerens svar herpå. Ministerens ændringsforslag vedlagt svaret.
- 9 Spørgsmålet er taget tilbage

10 Spørgsmålet er taget tilbage

Nogle af udvalgets spørgsmål til kirkeministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 3 og 8 samt kirkeministerens svar herpå er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 3

Ministeren bedes redegøre for, hvilke dispensationer der er givet i alt til ansættelse af præster, der ikke opfylder de sædvanlige vilkår, herunder udarbejde en oversigt over hvilke stillinger, der er givet dispensation til.

Svar:

Kirkeministeriet har i 2005 givet tre dispensationer til oprettelse af præstestillinger, der finansieres af lokale kirkelige midler samt en enkelt dispensation til forhøjelse af beskæftigelsesgraden i en eksisterende stilling finansieret af en provstiudvalgskasse. Dispensationerne er givet i medfør af § 43, stk. 7, i lov om menighedsråd for bestemmelserne i § 2, stk. 1, § 20, stk. 1, nr. 2, § 20, stk. 2, og § 17 c, stk. 3 og 4, i lov om folkekirkens økonomi. Der er ikke på nuværende tidspunkt givet yderligere dispensationer.

Oversigt over stillinger, hvortil der er givet dispensation:

1. Ved brev af den 31. marts 2005 (dokumentnr. 231265) godkendte Kirkeministeriet provstiudvalget for Brande-Grene Provstis ansøgning om, at der for en 3-årig forsøgsperiode oprettes et samarbejde mellem menighedsråd i Brande-Grene Provsti om ansættelse og aflønning af en halvtids overenskomstansat sognepræst til aflastning for provsten med Kirkeministeriet som ansættelsesmyndighed, men fuldt ud finansieret af lokale kirkelige ligningsmidler. Dispensationen er omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.
2. Ved brev af 31. maj 2005 (dokumentnr. 242164) godkendte Kirkeministeriet Kolding Provstis ansøgning om forhøjelse af beskæftigelsesgraden for en præstestilling på overenskomstvilkår fra 50 % til fuldtidsbeskæftigelse, således at udgiften blev finansieret af provstiudvalgskassen.
3. Ved brev af den 8. september 2005 (dokumentnr. 248141) godkendte Kirkeministeriet Hjallerup Sogns Menighedsråds ansøgning om ansættelse og aflønning af en halvtids overenskomstansat sognepræst for en 3-årig periode med Kirkeministeriet som ansættelsesmyndighed, men fuldt ud finansieret af lokale kirkelige ligningsmidler. Dispensationen er omtalt i lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 3.1.
4. Endelig har Kirkeministeriet ved brev af 15. november 2005 (dokumentnr. 257255) godkendt Hannerup Sogns Menighedsråds ansøgning om ansættelse og aflønning af en halvtids overenskomstansat sognepræst for en 3-årig periode med Kirkeministeriet som ansættelsesmyndighed, men fuldt ud finansieret af lokale kirkelige ligningsmidler. Denne stilling er suppleret med arbejdsfunktionerne fra en anden halvtidsstilling, som finansieres af Haderslev Stiftsøvrigheds præstebevilling på sædvanlig måde.

Spørgsmål 8

Kirkeministeriet har igangsat en debat rundt om i landet omkring folkekirkens struktur, derfor er der meget, der taler for, at dele af lovforslag L 74 udsættes og drøftes sammen med de konsekvenser, der enten kommer som en følge af kommunalreformen eller som en følge af den igangværende debat om bl.a. provstier og stiftsråd. Med henvisning til denne debat, bedes ministeren oplyse, om

han vil være indstillet på at dele lovforslaget, således at alene de dele, der vedrører Fællesfonden/selve økonomidelen færdiggøres i denne samling?

Svar:

Det er rigtigt, at arbejdsgruppen om ændring af den kirkelige struktur har igangsat en debat om opgavefordeling mellem sogn, provsti og stift. Jeg er også enig i, at der er dele af lovforslaget, som kan have en sådan sammenhæng med denne debat, at der kan være gode grunde til, at disse dele ikke gennemføres på nuværende tidspunkt.

Jeg deler derfor opfattelsen af, at der kan være grund til at udsætte forslaget om lokal finansiering af præstestillinger.

Hertil kommer, at lov om domstolsbehandling af gejstlige læresager i dag alene regulerer spørgsmålet om læresager mod tjenestemandsansatte præster. Overenskomstansatte præster har derfor ikke mulighed for at få en eventuel uenighed om lærespørgsmål prøvet ved præsteretten. Som jeg tilkendegav ved samrådet om præsteretten den 15. juni 2005, mener jeg, at præsteretten bør behandle læresager mod alle præster. Det er derfor min hensigt i næste folketingssamling at fremsætte et lovforslag, der betyder, at også læresager mod en overenskomstansat præst kan prøves ved præsteretten. Dette taler også for en udsættelse.

Jeg skal derfor anmode udvalget om på mine vegne at fremsætte vedlagte ændringsforslag i forbindelse med 2. behandlingen af Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens økonomi (Finansiering af nye præstestillinger, forenkling og bedre styring af fællesfonden m.v.)

Afslutningsvis vil jeg nævne, at jeg agter at vende tilbage med et forslag om lokal finansiering af præstestillinger til efteråret.